

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Veiligheidsberaad
t.a.v de voorzitter, de heer Hein van der Loo
en de portefeuillehouder brandweer, de heer Jack Mikkers

Datum 01 oktober 2024
Betreft Brandweezorg en crisisbeheersing

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's,
Crisisbeheersing en
Meldkamer
Veiligheidsregio's en
Crisisbeheersing

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon
J.C. Hazebroek
*Coördinerend
Beleidsmedewerker*

M 06-21154432
j.c.hazebroek@minjenv.nl

Geachte heren Van der Loo en Mikkers,

In aanloop naar het gezamenlijk Veiligheidsberaad op 7 oktober vraag ik aandacht en / of medewerking van de besturen van de Veiligheidsregio's op een aantal belangrijke thema's. Daarbij dank ik het Veiligheidsberaad voor de brieven van 27 maart 2024 met kenmerk V005-2024 en 12 augustus 2024 met kenmerk V023-2024. Ik heb van beide brieven kennis genomen en zal hier in deze brief ook nader op ingaan.

Onze referentie
5753425

Kopie aan
Voorzitter RCDV

Collectiviteit in de brandweezorg

Brandweermensen worden in de uitvoering van hun functie steeds vaker met nieuwe risico's geconfronteerd die ook nieuwe gevaren met zich meebrengen voor burgers maar ook voor henzelf. Ik ben er buitengewoon trots op dat brandweermensen bij uitstek adaptief en creatief zijn in het oplossen van incidenten. Dezelfde mate aan adaptiviteit en creativiteit is voor de toekomst van de 25 brandweerorganisaties van belang zodat we burgers en brandweermensen ook de komende decennia zo veilig mogelijk kunnen houden.

In de afgelopen jaren is er gewerkt aan visievorming rondom toekomstbestendige brandweezorg¹. Zowel vanuit operationele uitvoering als vanuit beleid² is helder dat de wijze waarop het brandweerstelsel nu werkt niet toekomstbestendig is. Hierbij komen problematiek rond de werving en behoud van vrijwilligers, functie-eisen, onderwijsstelsel en veranderende (kansen op) risico's in relatie tot grootschalig en bovenregionaal brandweeroptreden samen. Zowel vakorganisaties als diverse kamerleden hebben mij opgeroepen om meer regie te (gaan) voeren op het brandweerstelsel met als doel dat de 25 brandweerkorpsen waar noodzakelijk gezamenlijk kunnen optreden³.

Hoewel de basis van de brandweezorg lokaal is en blijft, is er een andere balans nodig tussen regionaal maatwerk en de noodzaak om vanuit gezamenlijk belang collectief op te (kunnen) treden, zowel bij incidentbestrijding, rampenbestrijding

¹ De grote werken, toekomstverkenning brandweer

² Onder andere Evaluatie wet veiligheidsregio's, contourennota versterking crisisbeheersing en brandweezorg, grote werken

³ Hetgeen een unité de doctrine vereist, interoperabiliteit in materieel en van informatie, wederzijds inzicht in capaciteit en kwaliteit, bestuurlijk geaccordeerde bijstandsregelingen etc.

als bij risicobeheersing. Ik ben voornemens rond de jaarwisseling mijn visie op de toekomstige invulling van de brandweezorg te delen met de Tweede Kamer waarin ik vanuit mijn stelselverantwoordelijkheid in zal gaan op hoe ik aankijk tegen collectief optreden in de brandweezorg. Ik borduur daarmee voort op de conclusies van de evaluatie wet veiligheidsregio's, beleidsvoornemens in de contourennota en qua risico's op de Rijksbrede Risico Analyse.

In dat kader wil ik vanuit mijn stelselverantwoordelijkheid en met inachtneming van het uitgangspunt van verlengd lokaal bestuur de 25 besturen Veiligheidsregio's verzoeken om via het Veiligheidsberaad gezamenlijk opdracht te geven om versneld collectiviteit in de brandweezorg te (gaan) organiseren. Richting de Kamer zou ik graag verwijzen naar de maatregelen die door de 25 besturen veiligheidsregio's in dit kader worden voorgesteld. Ik verzoek u daarom mij actief te informeren over de voorgestelde maatregelen.

PTSS

Het welzijn van brandweermensen in Nederland en goede zorg voor brandweermensen met beroepsgerelateerde PTSS hebben breed maatschappelijk, en ook mijn, onverminderde aandacht. Op 7 oktober spreek ik met uw Veiligheidsberaad over de voortgang van de ontwikkelingen rondom PTSS bij de brandweer. Voorafgaand aan dit gesprek vraag ik u, de besturen van de 25 veiligheidsregio's vanuit uw rol als werkgever van de brandweer in Nederland, via deze brief aandacht voor een aantal zaken.

Voortgang landelijke modelregeling PTSS

Uw brief van 27 maart 2024 beschrijft hetgeen besproken is in het Veiligheidsberaad van 18 maart jl. en schetst de voortgang van ontwikkelingen op het gebied van de zorg rondom PTSS binnen de veiligheidsregio's. Sinds enkele maanden werken de veiligheidsregio's aan een landelijke modelregeling om juridische afhandeling meer te stroomlijnen, te uniformeren en te professionaliseren om op deze manier de ondersteuning van en hulpverlening aan personeel met PTSS landelijk eenduidiger te maken. Ik ben ervan overtuigd dat met deze landelijke modelregeling een belangrijke stap wordt gezet voor goede zorg van alle brandweermensen in Nederland, zowel voor beroeps- als voor vrijwilligers. Recentelijk ben ik geïnformeerd dat deze niet eerder gereed zal zijn dan het Veiligheidsberaad van 13 december. Graag blijf ik aandacht vragen voor de voortgang van dit traject, en kijk ik uit naar een modelregeling voor eind dit jaar.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's,
Crisisbeheersing en
Meldkamer
Veiligheidsregio's en
Crisisbeheersing

Datum
01 oktober 2024

Onze referentie
5753425

Datum
01 oktober 2024

Onze referentie
5753425

Structurele, eenduidige aanpak en inzicht

Uw brief van 27 maart 2024 schetst dat de besturen van de veiligheidsregio's het belang zien van goed werkgeverschap en zorg en aandacht hebben voor de risico's en impactvolle aard van het werk. Hier wordt invulling aan gegeven via drie sporen: 1) preventie, 2) opvang en nazorg en 3) steun en begeleiding bij uitval. Gelet op de motie van Mutluer c.s.⁴ verzoek ik, als stelselverantwoordelijke, de veiligheidsregio als werkgevers zorg te dragen voor een structurele en eenduidige landelijke aanpak van PTSS ten behoeve van brandweerlieden waar het bieden van recoverytrainingen onderdeel van uitmaakt. In aanvulling hierop voer ik graag met u het gesprek over de vraag of onderzoek naar het verkrijgen van (landelijk) inzicht in beroepsgerelateerde PTSS bij de brandweer nuttig kan zijn.

Steunpunt

Preventie van- en goede opvang en nazorg voor brandweermensen die beroepsgerelateerde PTSS oplopen in Nederland acht ik samen met u van groot belang. De structurele kosten waarnaar verwezen wordt in uw brief van augustus 2024, zijn en blijven een integraal onderdeel van de werkgeversverantwoordelijkheid. Dit is in lijn met hetgeen is aangegeven in het Commissiedebat Nationale Veiligheid, brandweer en crisisbeheersing van 4 juni jongstleden⁵. Mijn Ministerie heeft voor de inrichting en implementatie van een steunpunt brandweer voor psychosociale nazorg van brandweerpersoneel vanaf 2016 een incidentele financiële bijdrage geleverd. De Raad van Brandweercommandanten onderstreepte destijds het belang en de waarde van het Steunpunt Brandweer. In 2019 liep de financiering via het IFV (nu NIPV) af en vanaf 2021 was het volgens de RCDV aan de regio's zelf om diensten bij het Veteraneninstituut af te nemen. Op dit moment zijn drie regio's aangesloten op het Steunpunt Brandweer.

Gelet op de motie van Mutluer c.s.⁶ met de wens tot een nationaal PTSS instituut verzoek ik de veiligheidsregio's om een reflectie en gezamenlijke visie hierop. Daarbij verzoek ik de veiligheidsregio's om in kaart te brengen wat de wensen en behoeften zijn van zowel de brandweermensen zelf als de veiligheidsregio's als werkgevers op het gebied van opvang en psychosociale nazorg van brandweerpersoneel. Dit om enerzijds te voorkomen dat er opnieuw iets wordt georganiseerd dat er al is, en anderzijds om beter te voorzien in de behoeften gelet op de signalen die ons allen hebben bereikt.

Brandveilig leven: opvolging aanbevelingen Inspectie rapport

Op donderdag 11 april jl. heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: Inspectie) het rapport 'Minder brand, minder slachtoffers en minder schade?' gepubliceerd⁷. De inspectie heeft onderzoek gedaan naar het programma Brandveilig leven en in het bijzonder de positionering en borging op regionaal en landelijk niveau. Het is goed om te lezen dat de Inspectie constateert dat het

⁴ [Motie van het lid Mutluer c.s. over PTSS als beroepsziekte nadrukkelijk erkennen.pdf](#)

⁵ [Nationale Veiligheid | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

⁶ [Motie van het lid Mutluer c.s. over de wens voor een nationaal PTSS instituut onderschrijven en in overleg met de betreffende werkgevers voor eind 2024 komen tot een plan van aanpak](#)

⁷ <https://www.inspectie-jenv.nl/Publicaties/rapporten/2024/04/11/rapport-minder-brand-minder-slachtoffers-en-minder-schade>

enthousiasme van de betrokken medewerkers die zich primair met Brandveilig leven bezighouden, bijzonder groot is. Ik ondersteun de initiatieven hiervoor.

Graag vraag ik het Veiligheidsberaad om mij te blijven informeren over de voortgang op de aanpak van Brandveilig Leven en aanpak van de aanbevelingen uit het inspectierapport. Onder meer waar het gaat om de ontwikkeling en uitvoering van een landelijk meerjarenprogramma Brandveilig leven met daarin een beschrijving van een missie en visie, concrete strategische doelen en beoogde resultaten. Hierbij onderschrijf ik de noodzaak om in gezamenlijkheid te kijken op welke wijze de samenhang tussen landelijke en regionaal beleid en uitvoering versterkt kan worden.

Veilige energietransitie

De energietransitie is volop in beweging. Binnen het klimaatakkoord wordt gewerkt aan de maatschappelijke opgave die de energietransitie met zich meebrengt en aan de factoren die impact hebben op de gebouwde omgeving, mobiliteit en verduurzaming van de industrie. Deze nieuwe ontwikkelingen brengen nieuwe risico's met zich mee. Denk bijvoorbeeld aan de introductie van energieopslagsystemen in en rond woningen zoals zonnepanelen, warmtepompen en thuisbatterijen en grootschalig vervoer van gevaarlijke stoffen als waterstofdragers ⁸door Nederland. Bij deze wil ik aandacht vragen voor de verduurzaming van de industrie, waarbij het vervoer van waterstofdragers de komende jaren een grote rol gaat spelen in de infrastructuur van Nederland.

Bij energietransitie ontstaan nieuwe risico's en daarom is het belangrijk dat veiligheid aan de voorkant wordt meegenomen bij deze ontwikkelingen. Omgevingsveiligheid en de mogelijkheden voor incidentbestrijding moeten integraal worden meegenomen bij de introductie van nieuwe ontwikkelingen. Samen met de verantwoordelijke departementen, (besturen van) veiligheidsregio's en andere crisispartners die een rol spelen in dit proces moet worden nagedacht over oplossingen die de (omgevings)veiligheid en mogelijkheden voor incidentbestrijding positief kunnen bevorderen, zowel beleidsmatig als in de praktijk. Ik zie hier dan ook een belangrijke rol voor het Veiligheidsberaad en de RCDV weggelegd.

Ik verneem graag de visie en ambities van het Veiligheidsberaad rondom de ontwikkelingen binnen de energietransitie. Hoe kijkt het Veiligheidsberaad naar haar rol en de uitdagingen waar de samenleving mee geconfronteerd wordt? en Hoe wil het Veiligheidsberaad gezamenlijk met de RCDV en de vakraden invulling geven aan de positionering van veiligheidsregio's zodat brandweezorg en crisisbeheersing robuust blijven in het licht van de ontwikkelingen die op ons af komen? Ik ga hierover graag met u in gesprek om te bezien welke rol mijn ministerie kan spelen ten opzichte van de verantwoordelijk beleidsdepartementen.

Vrijwilligheid

Gezamenlijk met uw Veiligheidsberaad worden er belangrijke stappen gezet om vrijwilligheid bij de brandweer in de toekomst te kunnen behouden. Hiertoe heeft

⁸ [Waterstof | Duurzame energie | Rijksoverheid.nl](#)

het Veiligheidsberaad eerder een implementatieplan opgesteld. Daarbij zijn aanvullende juridische vragen gerezen over de arbeidstijdenwetgeving.

Kazernering

Afgelopen maanden is er voortgang geboekt bij het in kaart brengen van de (potentiële) juridische problemen rondom het implementeren van de bouwsteen verplichtend karakter. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is op verzoek van de veiligheidsregio's en de vakbonden gestart met een haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheid om te komen tot een uitzonderingspositie als het gaat om de rusttijden van 1x per week voor de parttime beroepsmedewerkers bij de brandweer bij kazerneringsdiensten. Dit haalbaarheidsonderzoek wordt naar verwachting dit najaar opgeleverd.

Consignatie

Tegelijkertijd blijft een aspect rondom arbeidstijdenwetgeving onderbelicht. Op grond van Europese jurisprudentie is er een reële kans dat een deel van de consignatiediensten bij de brandweer gezien moet worden als arbeidstijd. Het is van belang dat onderzocht wordt onder welke omstandigheden consignatiediensten bij de brandweer gezien moeten worden als arbeidstijd. Zodat niet alleen de juridische problemen rondom de bouwsteen verplichtend karakter worden opgelost, maar ook de juridische problemen rondom consignatiediensten in kaart worden gebracht. Graag wil ik gezamenlijk met u werk maken van het in kaart brengen onder welke omstandigheden consignatiediensten bij de brandweer gezien moeten worden als arbeidstijd.

Natuurbrandbestrijding

Recent heeft de voormalige minister voor Natuur en stikstof, mede namens de minister van JenV, aan de Kamer laten weten dat LNV (nu LNNV) de landelijke coördinatie op het dossier natuurbranden oppakt. Daarnaast is het afgelopen jaar onder leiding van het ministerie van JenV en de veiligheidsregio's met relevante crisispartners (waaronder de ministeries van LVVN, Defensie, IenW (RWS) en OCW, beheerders van natuurterreinen, Staatsbosbeheer, specialisten van Brandweer Nederland en partners van vitale infrastructuur) gewerkt aan een Landelijk Crisisplan Natuurbranden. De bestuurlijke afspraken ten aanzien van natuurbrandpreventie en de ontwikkeling van een LCP Natuurbranden, welke 7 oktober ter besluitvorming in het VB voorligt, zijn apart van elkaar tot stand gekomen. Na vaststelling van het LCP Natuurbranden zal het plan geïmplementeerd moeten worden en zo nodig verder worden uitgewerkt onder meer door afstemming met de eigen operationele plannen en draaiboeken. Alle benoemde processen moeten daarbij ook worden beoefend. Dat geldt niet alleen voor de eigen organisatie, maar ook voor optreden en samenwerking in multidisciplinair verband: tussen overheden en overheidsdiensten onderling, en met de betrokken publieke en private crisispartners. Ik vraag hiervoor uw betrokkenheid als voorzitter van uw eigen organisatie en als regisseur van uw eigen bestuurlijk overleg met lokale crisispartners.

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's,
Crisisbeheersing en
Meldkamer
Veiligheidsregio's en
Crisisbeheersing

Datum
01 oktober 2024
Onze referentie
5753425

Kabinetsreactie rapport Lessen van twee vuurwerkrampen: aanpassing Richtlijn Veilig optreden bij vuurwerk.

Op verzoek van de Vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid (JenV) heeft de Universiteit Twente in december 2023 het rapport 'lessen van twee vuurwerkrampen' opgeleverd. Een van de aanbevelingen was gericht aan de veiligheidsregio's en gaat over de Richtlijn veilig optreden bij vuurwerkincidenten. Deze vakspecifieke richtlijn is in beheer bij Brandweer Nederland.

Het onderwerp vuurwerk, en dan met name het deel vuurwerkopslagen in woonwijken, heeft veel aandacht gekregen in de media en in diverse veiligheidsregio's. U heeft in mei 2024 een brief gestuurd aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) waarin u uw zorgen uitte over opslagen in woonwijken. Daarbij gaf u ook aan dat er door de brandweer voorlopig defensief wordt opgetreden in geval van branden waar consumentenvuurwerk betrokken is.

Inmiddels heeft het kabinet een reactie naar de Tweede Kamer gestuurd en het ministerie van IenW heeft u separaat geïnformeerd over de zorgen die u hierover heeft. In de kabinetsreactie heeft het ministerie van IenW aangegeven welke maatregelen er zijn en worden genomen die het vervoer en opslag van vuurwerk veiliger maken en daarmee ook mogelijk meer opties voor de bestrijding van vuurwerkincidenten creëren. Ik hoor graag van u of de bovengenoemde informatie aanleiding geeft tot heroverweging van uw eerdere standpunt ten aanzien van de richtlijn Veilig Optreden bij vuurwerk.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

I. Coenradie

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**
Portefeuille Veiligheidsregio's,
Crisisbeheersing en
Meldkamer
Veiligheidsregio's en
Crisisbeheersing

Datum
01 oktober 2024

Onze referentie
5753425